

Vnútroštátne súdy

Vo všeobecnosti je v prípadoch žalôb pre diskrimináciu na prvom stupni príslušný okresný súd žalovaného (t. j. toho, kto sa mal dopustiť diskriminácie). Po vyčerpaní všetkých riadnych odvolacích prostriedkov je možné obrátiť sa s individuálnou ústavnou sťažnosťou na ústavný súd (<http://www.usoud.cz/>).

Ústavný súd

Joštova 8, 660 83 Brno 2

tel. +420 542 162 111

fax: +420 542 161 309, +420 542 161 169

E-mail: podani@usoud.cz

Ústavný súd je súdny orgán na ochranu ústavnosti a jeho postavenie a kompetencie sú zakotvené v Ústave Českej republiky. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov. Jeho úlohou je predovšetkým chrániť ústavnosť a základné práva a slobody vyplývajúce z Ústavy, Listiny základných práv a slobôd a ďalších ústavných zákonov Českej republiky, ako aj garantovať ústavný charakter výkonu štátnej moci.

Ústavný súd podľa článku 87 ústavy rozhoduje okrem iného o ústavnej sťažnosti právnických alebo fyzických osôb na právoplatné rozhodnutie a iný zásah orgánov verejnej moci do ústavne zaručených základných práv a slobôd týchto osôb. Rozhodnutia ústavného súdu sú konečné a neexistuje možnosť sa proti nim odvolať.

Ústavný súd na svojich internetových stránkach ponúka sprievodcu konaním o ústavnej sťažnosti, ktorý obsahuje základné informácie týkajúce sa konania (pozri <http://www.usoud.cz/pruvodce-rozenim-o-ustavni-stiznosti>).

Vnútroštátne inštitúcie na ochranu ľudských práv

Hlavným národným orgánom ochrany ľudských práv, ktorý sa zaoberá porušovaním základných ľudských práv, je Verejný ochranca práv (pozri ďalej).

Problematika ľudských práv na vládnej úrovni patrí do rozsahu pôsobnosti Ministra pre ľudské práva, rovnaké príležitosti a legislatívu, ďalej sa touto oblasťou zaoberajú napríklad Rada vlády pre ľudské práva, Rada vlády pre rovnosť žien a mužov, Rada vlády pre národnostné menšiny alebo Vládny výbor pre zdravotne postihnutých občanov ako poradné orgány vlády.

Verejný ochranca práv**Verejný ochranca práv** <http://www.ochrance.cz/>

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefón: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-mail: podatelna@ochrance.cz

Verejný ochranca práv je monokratický, nezávislý a nestranný štátny orgán, ktorý stojí mimo verejnej správy, a teda nejde o úrad. Pôsobí v oblasti ochrany osôb pred postupom úradov a ďalších inštitúcií vykonávajúcich štátnu správu v týchto prípadoch:

ak je ich konanie v rozpore s právom;

ak ich konanie síce nie je v rozpore s právom, ale je inak chybné či nesprávne, a teda nezodpovedá zásadám demokratického právneho štátu a dobrej správy vecí verejných;

ak sú tieto orgány nečinné.

Ochranca je oprávnený zaoberať sa sťažnosťami na činnosť:

ministerstiev a iných správnych orgánov s pôsobnosťou pre celé územie Českej republiky a správnych orgánov, ktoré im podliehajú;

orgánov územnej samosprávy (t. j. obcí a krajov), ale len pri výkone štátnej správy, teda nie vtedy, keď rozhodujú vo svojej vlastnej oblasti pôsobnosti (samospráva);

Českej národnej banky, ak pôsobí ako správny orgán;

Rady pre rozhlasové a televízne vysielanie;

Polície Českej republiky s výnimkou vyšetrovania, keď pôsobí v trestnom konaní;

Armády Českej republiky a Hradnej stráže;

Väzenskej služby Českej republiky;

zariadení, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranná alebo ústavná výchova a ochranná liečba;

zdravotných poisťovní;

orgánov súdu a štátneho zastupiteľstva pri výkone štátnej správy (najmä otázky prietahov konaní, nečinnosti súdov a nevhodného správania sudcov), nie však proti rozhodnutiu súdu alebo štátneho zástupcu ako takému.

Od roku 2006 vykonáva Verejný ochranca práv aj dohľad nad dodržiavaním práv osôb obmedzených na slobode.

Verejný ochranca práv nemá právo vstupovať do súkromnoprávných vzťahov či sporov (vrátane sporov medzi zamestnancami a zamestnávateľmi, aj keď je zamestnávateľom štátny úrad). Jedinou výnimkou sú sťažnosti na diskriminačné zaobchádzanie – v takých prípadoch ochranca môže zasahovať aj v súkromnoprávnej sfére.

Ochranca môže viesť nezávislé vyšetrovania, ale nemôže nahrádzať činnosť orgánov štátnej správy ani rušiť alebo meniť ich rozhodnutia. Ak však zistí pochybenie, môže od úradov či inštitúcií požadovať, aby vykonali nápravu.

Ak orgán štátnej správy alebo zariadenie, v ktorom sa nachádzajú osoby obmedzené na slobode, nesplní svoju povinnosť súčinnosti s ochrancom práv alebo neprijme dostatočné opatrenia na nápravu zistených nedostatkov, ochranca môže o celej záležitosti informovať verejnosť.

Zverejnenie je sankcia, ktorú ochrancovi umožňuje zákon. V takom prípade môže ochranca oznámiť verejnosti aj mená a priezviská konkrétnych osôb, ktoré konali v mene úradu, ktorý sa dopustil pochybenia.

Sťažnosť Verejnému ochrancovi práv musí podať ten, kto sa dožaduje ochrany svojich práv, alebo jeho zákonný zástupca. V prípade, že sa podnet podáva v zastúpení inej osoby, je nutné doložiť túto skutočnosť písomnou plnou mocou či iným dokladom s uvedením rozsahu oprávnenia.

Sťažnosť musí vždy obsahovať:

meno, priezvisko, bydlisko sťažovateľa, telefón; v prípade právnickej osoby názov, sídlo a osobu oprávnenú konať v jej mene;
opis podstatných okolností problému vrátane oznámenia, či daná záležitosť bola predložená aj inému orgánu a s akým výsledkom;
označenia úradu či úradov, na ktoré je sťažnosť zameraná;
doklad o tom, že sťažovateľ sám neúspešne vyzval úrad, ktorého sa sťažnosť týka, na nápravu;
pokiaľ bolo v danej záležitosti vydané nejaké rozhodnutie, je potrebné, aby sťažovateľ priložil jeho kópiu;
kópie dokumentov, ktoré s vecou súvisia a obsahujú dôležité informácie.

Dĺžka vyšetrovania a vybavenia sťažnosti je individuálna a vždy záleží od okolností a zložitosti prípadu. V zákonoch sa nestanovujú žiadne lehoty, ale ochranca sa snaží v rámci svojich možností riešiť všetky podnety čo najrýchlejšie.

Proti spôsobu vybavenia podnetu a rozhodnutia o ňom zo strany ochrancu neexistuje žiadny opravný prostriedok (odvolanie).

Sťažnosť možno podať

Písomne – na vytlačenej **formulári podnetu**, odoslanom poštou na adresu: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Je možné zvolit' aj formu vlastného listu.

Elektronickou poštou (aj bez elektronického podpisu) – e-mailom zaslaným na adresu podatelna@ochrance.cz s opisom podstaty problému alebo ešte lepšie vyplnením **formulára podnetu** a jeho odoslaním e-mailom.

Prostredníctvom **dátovej schránky** – ID Kancelárie verejného ochrancu práv je j5zadky. Dátová správa môže obsahovať vyplnený formulár podnetu alebo vlastný list s dôležitými informáciami o probléme.

Pomocou interaktívneho on-line formulára elektronickej podateľne, ktorý zaručuje, že podanie bude mať všetky potrebné náležitosti.

Osobne v podateľni Kancelárie verejného ochrancu práv (Údolní 39, Brno), každý pracovný deň v čase 8:00 – 16:00 h. Týmto spôsobom je možné doručiť sťažnosť spolu s prílohami nielen písomne (na papieri), ale aj na technickom nosiči údajov.

Osobne do protokolu – v pracovných dňoch v čase 8:00 – 16:00 h je možné dostaviť sa na osobný príjem podnetov v budove Kancelárie verejného ochrancu práv, kde sťažnosť spracuje a spíše právnik kancelárie.

Špecializované úrady na ochranu ľudských práv

Verejný ochranca práv a sťažností detí

V Českej republike nie je zriadený úrad detského ombudsmana, ale sťažnosťami detí týkajúcimi sa ochrany ich práv a záujmov sa v súčasnosti zaoberá Verejný ochranca práv.

Verejný ochranca práv <http://deti.ochrance.cz/>

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefón: +420 542 542 888

Fax: +420 542 542 112

E-mail: deti@ochrance.cz

Deti sa na Verejného ochrancu práv môžu obrátiť rôznymi spôsobmi, a to **formou obyčajného listu** zaslaného poštou alebo odovzdaného osobne na adrese Veřejná ochránkyně práv, Údolní 39, 602 00 Brno, alebo **prostredníctvom interaktívneho formulára**, ktorý je potrebné vyplniť podľa návodu, **prostredníctvom e-mailu** zaslaného na adresu deti@ochrance.cz alebo **osobne** na adrese verejnej ochrankyne práv, kde problém s dieťaťom preberie a spíše právnik z kancelárie ombudsmana.

Zo sťažnosti by malo byť jasné najmä:

na koho sa dieťa sťažuje (s uvedením aspoň názvu úradu, prípadne inej inštitúcie či osoby, s ktorou dieťa prišlo do styku);

meno, priezvisko, dátum narodenia a bydlisko dieťaťa;

špecifikácia problému;

kontaktné údaje, teda telefónne číslo, e-mailová a poštová adresa.

Ochranca **môže dieťaťu** pomôcť napríklad vtedy, keď:

sociálny pracovník/pracovníčka nepostupujú správne,

súdne konanie trvá dlho,

sudca/sudkyňa sa správa nevhodne,

dieťa je šikanované v škole,

dieťa nebolo prijaté do školy,

v detskom domove je neobvykle prísny režim, dochádza k šikanovaniu a pod.,

rodičia nedostali sociálne dávky,

úrady nesprávne vypočítali dôchodok prarodičov,

stavebný úrad nerieši zlý (stavebno-technický) stav budovy alebo sused stavia bez povolenia,

úrady neriešia skládku odpadu na mieste, na ktorom je zakázané skládkovanie,

nebola vybavená reklamácia na tovar, ktorý nefungoval.

Verejný ochranca práv naopak nemôže napríklad:

zmeniť rozhodnutie súdu,

vstupovať do vyšetrovania Polície ČR (isté možnosti v týchto veciach má štátny zástupca, ktorý dozerá na činnosť polície),

zasahovať do sporov osôb (napr. susedského sporu o pozemok, do vzájomných sporov rodičov či iných rodinných príslušníkov a pod.) – v takýchto prípadoch je potrebné obrátiť sa na súd.

Inštitúcie poskytujúce pomoc obetiam diskriminácie

Verejný ochranca práv

Údolní 39

Brno, 602 00

Telefón: +420 542 542 111

Fax: +420 542 542 112

E-mail: podatelna@ochrance.cz

Podľa zákona o verejnom ochrancovi práv poskytuje ochranca **metodickú pomoc** obetiam diskriminácie:

vyhodnotí, či skutočne môže ísť o diskrimináciu podľa antidiskriminačného zákona, poradí obeti diskriminácie, aké má možnosti ďalšieho postupu, na koho sa má obrátiť a ako podať návrh na začatie konania z dôvodu diskriminácie. V rámci podania podnetu ochrancovi s cieľom vyšetriť prípad diskriminácie je nutné čo najpresnejšie pomenovať, v čom sa správanie javí ako diskriminačné a doplniť podnet všetkými dôkazmi, ktoré môžu doložiť diskrimináciu.

Úrad na ochranu osobných údajov

Úrad na ochranu osobných údajov <https://www.uouu.cz/>

Pplk. Sochora 27

170 00 Praha 7

Telefón: +420 234 665 111

Fax: +420 234 665 444

E-mail: posta@uouu.cz

Úrad na ochranu osobných údajov (ÚOOÚ) je nezávislým orgánom, ktorý:

dozerá na dodržiavanie zákonom stanovených povinností pri spracovaní osobných údajov,

vedie register povolených spracovaní osobných údajov,

prijíma podnety a sťažnosti občanov na porušenie zákona,

poskytuje konzultácie v oblasti ochrany osobných údajov.

Činnosť úradu je vymedzená zákonom č. 101/2000 Sb., o ochrane osobných údajov a o zmene niektorých zákonov, ako aj niektorými ďalšími zákonmi.

Zmyslom zákona o ochrane osobných údajov je právo na ochranu občana pred **neoprávneným zasahovaním do jeho súkromného a osobného života a neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním osobných údajov**, zaručené Listinou základných práv a slobôd.

Každý, kto zistí alebo má dôvodné podozrenie, že jeho osobné údaje sa spracovávajú v rozpore s právom na ochranu jeho súkromného a osobného života a v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov (okrem iného vtedy, keď sa spracovávajú nepresné osobné údaje alebo presahujú účel, na ktorý boli požadované), má právo obrátiť sa na úrad s podaním.

Podanie, v ktorom sa upozorňuje na podozrenie z porušenia zákona o ochrane osobných údajov, by malo obsahovať:

označenie subjektu podozrivého z porušenia zákona o ochrane osobných údajov;

opis činnosti zahŕňajúcej spracovanie osobných údajov, v ktorej priebehu došlo k porušeniu zákona o ochrane osobných údajov;

uvedenie osobných údajov (alebo aspoň ich kategórií) spracovaných v rozpore so zákonom o ochrane osobných údajov;

listiny či iné materiály (prípadne ich kópie), ktoré dokladajú vzťah medzi oznamovateľom (sťažovateľom) a subjektom, ktorý chybné spracoval jeho osobné údaje;

listiny či iné materiály (prípadne ich kópie), z ktorých je možné odvodiť porušenie zákona o ochrane osobných údajov;

prípadné uvedenie odkazov na dostupné zdroje, ktoré môžu svedčiť o opisovaných skutočnostiach;

kontaktné údaje na oznamovateľa (sťažovateľa).

Podnet možno podať aj anonymne na adresu úradu alebo ho zaslať elektronicky.

Podávajúca osoba nie je v prípadnom správnom konaní účastníkom konania, môže však byť vypočutá ako svedok.

Ďalšie špecializované úrady

Primárnym orgánom, na ktorý sa fyzické osoby môžu obrátiť v prípade porušenia základných ľudských práv, je Verejný ochranca práv. Medzi ďalšie subjekty pôsobiace v tejto oblasti môžeme zaradiť napríklad tieto:

Správa utečeneckých zariadení Ministerstva vnútra

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7

143 01 Praha 12

Telefón: +420 974 827 118

Fax: +420 974 827 280

E-mail: podatelna@suz.cz

Správa utečeneckých zariadení je organizačná zložka štátu podriadená námestníkovi ministra vnútra pre verejný poriadok a bezpečnosť, spolupracuje s vládovými a medzinárodnými inštitúciami, samosprávou a mimovládovými organizáciami. Spravuje aj zariadenia na zadržanie cudzincov a od roku 2009 prevádzkuje sieť centier na podporu integrácie cudzincov v krajských mestách.

Česká republika zabezpečuje prostredníctvom SUZ žiadateľom o azyl, azylantom a zadržaným cudzincom ubytovanie a ďalšie služby, a to na základe zákona č. 326/1999 Sb., o pobyte cudzincov na území ČR a zákona č. 325/1999 Sb., o azyle. Úlohou SUZ je zabezpečiť zodpovedajúce a dôstojné podmienky pre tieto osoby.

Národná rada osôb so zdravotným postihnutím ČR, z. s.

Partyzánská 7

170 00 Praha 7 - Holešovice

Telefón: 266 753 421

E-mail: nrzpcr@nrzp.cz

NRZP ČR je od 11. decembra 2014 zapísaným spolkom s celoštátnou pôsobnosťou, ktorý zastupuje záujmy osôb so zdravotným postihnutím pri styku so štátnymi a verejnými inštitúciami. Úlohou NRZP ČR je prispievať k integrácii osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti a dôsledne obhajovať ich ľudské práva. Je hlavným poradným orgánom Vládneho výboru pre zdravotne postihnutých občanov.

Medzi jej priority ďalej patrí:

koordinácia postupu organizácií osôb so zdravotným postihnutím vo veciach spoločného záujmu,

informovanie verejnosti o problematike zdravotného postihnutia,

monitorovanie prípadov diskriminácie osôb so zdravotným postihnutím,

realizácia projektov na zlepšenie života so zdravotným postihnutím,

plánovanie v oblasti vyrovnávania príležitostí pre osoby so zdravotným postihnutím na krajskej a regionálnej úrovni,

prevádzka celoštátnej siete poradní odborného sociálneho poradenstva,

vydávanie publikácií, časopisov a informačných materiálov.

Iné

V Českej republike existuje celý rad neziskových organizácií, ktoré sa zaoberajú problematikou ochrany ľudských práv a pomáhajú ľuďom v prípade porušenia týchto práv.

Centrum pre integráciu cudzincov, o. p. s.

<http://www.cicpraha.org/>

Pernerova 32/10, 186 00, Praha 8

E-mail: info@cicpraha.org

Občianske združenie Centrum pre integráciu cudzincov bolo založené v roku 2003 s cieľom pomáhať cudzincom pri začleňovaní do českej spoločnosti. Zameriava sa na poskytovanie ambulantných a terénnych sociálnych služieb a vzdelávacích programov pre cudzincov, ktorí sú dlhodobo či natrvalo usadení v ČR. CIC pôsobí vo všetkých českých krajoch, pričom ťažiskom jeho činnosti je Praha a Stredočeský kraj. Táto organizácia je držiteľom registrácie sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách a akreditácie podľa zákona o dobrovoľníckej službe.

Medzi hlavné činnosti organizácie patrí:

poskytovanie sociálneho poradenstva imigrantom: trvale a dlhodobo usadeným cudzincom a osobám s medzinárodnou/doplnkovou ochranou;

poskytovanie pracovného poradenstva a vývoj programov a aktivít pre imigrantov zameraných na ich vstup na trh práce;

realizácia nízkoprahových (otvorených) kurzov češtiny a ďalších špecializovaných kurzov češtiny pre cudzincov vrátane vývoja nových a progresívnych metód vyučovania;

realizácia ďalších vzdelávacích aktivít (vzdelávanie lektorov češtiny a cudzích jazykov, vyučovanie cudzích jazykov, ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov, doučovanie, počítačové kurzy atď.);

dobrovoľnícky program – mentoring formou individuálnej spolupráce klienta a dobrovoľníka aj organizácia voľnočasových a spoločenských aktivít, stretnutí, diskusií, tematických večerov a pod.;

informačné aktivity – semináre, informačné materiály.

Cieľom všetkých programov je umožniť samostatný a dôstojný život prisťahovalcov v ČR, pričom na jednej strane imigranti budú rešpektovať a poznať miestne právne a čisto medziľudské normy správania a konania a druhej strane prijímajúca spoločnosť bude podporovať porozumenie, ústretovosť a rešpekt k individualite každého imigranta.

Posledná aktualizácia: 13/05/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.